

kar nam sveti kot čista luč v temo davne preteklosti. In če pomislimo, koliko globokoumnih del bi še lahko dobili izpod njegovega peresa, nam obhaja srce bridko čuvstvo, ko vemo, da ni tega moža več med živimi.

Vse življenje dr. Vladimira Levca je bilo en sam delaven dan, zakaj on ni poznal pokoja in tuje mu je bilo brezdavno pohajkovanje.

Slovenska mladina ima v njem najlepši zgled trudoljubivosti in vztrajnosti. Zatorej se nam zdi najprimernejše, kar ji moremo zaklicati:

Pojdi in stori tudi ti tako!

Simon Gregorčič.*)

Ob pesnikovi šestdesetletnici.

Napisal Lad. Ogorek.

Ve v zadnji številki je omenil „Zvonček“, da je praznoval dne 15. vinotoka pesnik Simon Gregorčič šestdesetletnico svojega rojstva in štiridesetletnico svojega pesniškega delovanja.

Simon Gregorčič, ki ga imenujemo „goriškega slavca“, ker je Goričan in so njegove pesmi lepe in sladke kot slavčevo petje, je skoro najpriljubljenjši in najbolj znan slovenski pesnik. Njegove pesmi so znane olikani in visoki gospodi, pozna jih učeča se mladina, deklamuje jih kmetiško dekle in mestna gospodična, prepeva jih potnik na cesti, pastir na paši in obrtnik pri svojem delu. Koder bivajo Slovenci, tamkaj se radoste ob Gregorčičevih krasnih pesmih, tamkaj časte in slave svojega ljubega pevca.

S svojimi pesnitvami si je osvojil Simon Gregorčič vsa slovenska srca, z njimi je podaril ljubljenemu slovenskemu narodu neprecenljiv zaklad, ki mu nikoli ne mine z zlatom nekupljivo bogastvo!

Porojen je bil naš pesnik dne 15. vinotoka l. 1844. na Vrsnem v hiši števil. 17., pol ure nad Libušnjem, v prijazni gorski vasi tam pod sivim Krmom na levem bregu bistrice Soče na Goriškem.

Lepo opeva pesnik svoj rojstni kraj:

Oj, pašniki solčni, lesovje temno,
vi viri, potoki studeni,
ti slap moj grmeči, ti selo mirno,
pri srcu kot nekdanj ste meni!

Simon Gregorčič je po svojem stanu duhovnik. Služboval je po Goriškem v raznih krajih. Novo mašo je pel l. 1867. Kjer je opravljal svojo službo, so ga povsod ljubili in spoštovali. Sedaj prebiva na Gradišču pri

*) Naša slika Gregorčičeva je iz mlajših njegovih let. Njegove podobe iz sedanjih dni nismo mogli dobiti. Pesnik pravi: Moja fotografija so moje pesmi. *Uredništvo.*

Gorici. Na prijaznem holmcu stoji njegova hišica. Obdaja jo vinograd in nekaj polja.

V njegovih pesmih se nam odkriva njegovo plemenito srce, ki je polno ljubezni do domačega kraja, do solnčnih planin („Planine solnčne, ve moj raj“), do prijateljev, naroda in domovine („Soči,“ „Domovini.“) Njegove pesmi so polne lepote in plemenitosti, prihajajo iz srca in gredo v srce. Težko je najti srce, ki bi bolj ljubilo svoje rojake, bolj gorelo v plemeniti ljubezni za domovino nego Gregorčičevo srce.

Skupne njegove pesmi so izšle l. 1882. Slovencem so ugajale tako, da je bilo v pol leta razprodanih 1800 teh knjig. Prvi zvezek njegovih „Poezij“ je izšel pozneje v drugem natisku, izdal pa je pesnik še II. in III. zvezek „Poezij“ in ravno za svojo šestdesetletnico prekrasno svetopisemsko zgodbo „Job“ v dovršenolepem slovenskem prevodu.

A Simon Gregorčič ni ostal znan samo svojim rojakom. O njem so pisali in priobčevali njegove pesmi v prevodih drugi slovanski narodi, a tudi Nemci imajo že nekaj njegovih pesmi, prevedenih v svoj jezik. Vsak teh narodov bi bil ponosen, da je Gregorčič njegov sin, njegov pesnik. Tako ni oslavlil Gregorčič samo svojega imena, nego ves slovenski narod je deležen te slave!

Med njegovimi pesmimi so nekatere pravi biseri. Vzemimo „Daritev“:

Daritev bodi ti življenje celo:
oltar najlepši je — srca oltar,
ljubezen sveta v njem — nebešk je žar,
Gospodu žrtva — vsako dobro delo.
O, da srce gojilo bi vsekdar
ta sveti žar, naj živo bi gorelo,
enako kresu vedno ti plamtelo,
Bogú in dómu žgalo vreden dar!
Odločno odpovej se svoji sreči,
goreče išči drugim jo doseči,
živeti vrlí mož ne sme zasé!
Iz bratov sreče njemu sreča klije,
veselje ljudsko njemu v óku síje,
in tuja solza mu mečí srce!

V Gregorčičevih pesmih je tudi polno zlatih nauk. V pesmi „Življenje ni praznik“ pravi:

Ni praznik, predragi mi, naše življenje,
življenje naj bode ti delaven dan!
Od zore do mraka rosan in potan
ti lajšaj in slajšaj človeško trpljenje.
Ne plaši se znoja, ne straši se boja,
saj moško dejanje krepuje možá,
a pokoj mu zdrave moči pokonča,
dejanje ti ljubi, a boj se pokoja!
Dolžan ni samo, kar veleva mu stan,
kar more, to mož je storiti dolžan!
Na delo tedaj, ker resnobni so dnovi,
a delo in trud ti nebo blagoslóvi!

Ni se nam torej čuditi, ako so imenovali knjigo takih pesmi — zlato knjigo!

Ta zlata knjiga nam dokazuje, da je Gregorčič pesnik srca, pesnik bratoljubja in domovinske ljubezni, svojim rojakom plemenit in blag učitelj. S svojimi čudovitimi pesniškimi umotvori si je postavil med narodom sam neminljiv spomenik, prav po besedah, ki jih je zapisal v spomin velikemu pisatelju Josipu Jurčiču:

Pomnik tvoj prvi — tvoja dela,
ki vek ne vniči jih noben!

Na polhe!

Spisal *Kompoljski*.

Jesen je prihajala v deželo. Zlatorumeno polje se je praznilo, in žito je polnilo kmetovalčeve shrambe. Teško obložena drevesa so se iznebila sladkega bremena. Travniki in senožeti so samevali brez visoke trave in brez pestrih cvetic. Po njih so se pasle črede lepo rejene živine. Gozdi so izgubljali svojo temnozeleno obleko. Listje je rumenelo in polagoma odpadalo.

Ambrožev stric je vsakokrat težko pričakoval jeseni. Olajšalo se mu je srce, če so bili poljski pridelki že pod streho. Saj se ni bilo več treba bati, da bi uničila huda ura plod trdega in dolgega dela. Tako je pa lahko mirno čakal zime; saj je bilo vsega dovolj v shrambah in se ni bilo bati pomanjkanja.

Stric se je pa še iz drugega vzroka veselil jeseni in tako težko pričakoval, kdaj prične rumeneti listje po zelenih bukovih gozdih. Takrat se je namreč pričel zanj kakor tudi za marsikoga drugega znameniti lov na polhe.

Ambrožev stričko je bil najboljši in najstrastnejši polhar v vsi vasi.

Na stotine poljskih pasti je ležalo pri Ambroževih črez zimo in poletje na podstrešju. Vse to je bilo stričeva last. Seveda je bilo potreba vsako zimo vse pregledati in popraviti, ako se je bilo kaj pokvarilo na zadnjem poljšem lovu. V dolgi zimi je striček oskrbel vse to. V začetku jeseni pa je privlekel izpod strehe vso to ropotijo, ter sta še vsako past posebej pregledala striček in desetletni France, ako je sposobna za lov.

Polhe je lovil Ambrožev stric skoro že toliko časa kakor dolgo je pomnil. Že kot sedemletnega paglavca ga je vzel oče prvokrat s seboj na poljši lov. In od takrat je hodil vsako jesen. V jeseni so imeli pri Ambroževih skoro vsak dan poljšjo pečenko, odkar se je pričel in kolikor časa je